

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/18/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200160
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200160.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: V. I. C., nar. XX. S. XXXX, bytom T. XXX/XX, W., právne zast. JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom so sídlom Račianska 66, Bratislava proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. decembra 2017, o priznanie predčasného starobného dôchodku, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. februára 2019, č.k. 8Sa/10/2018-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. februára 2019, č.k. 8Sa/10/2018-37 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozhodnutia aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 8Sa/10/2018-37 zo dňa 20. februára 2019 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. decembra 2017 a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2017, zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie. Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací orgán rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. decembra 2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým podľa § 67 ods. 1, § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť žalobkyne o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma predčasného

starobného dôchodku určená k 07. septembru 2017 nebola vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu vyplýva, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 07. septembra 2017 požiadala žalovanú o priznanie predčasného starobného dôchodku od 07. septembra 2017. Zo žiadosti a dokladov Ministerstva vnútra SR zistil, že od 01. januára 2011 je žalobkyňa poberateľkou výsluhového dôchodku, ktorý jej bol priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z.z.“). Na účely priznania výsluhového dôchodku jej bola zhodnotená doba výkonu štátnej služby (služobný pomer) policajtky, v trvaní od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010, t.j. 16 rokov a 174 dní. Pre účely rozhodnutia o podanej žiadosti o priznanie predčasného starobného dôchodku jej Sociálna poisťovňa do obdobia dôchodkového poistenia nezapočítala dobu služobného pomeru policajtky od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010, t.j. 16 rokov a 174 dní, dobu zhodnotenú pre účely priznania výsluhového dôchodku od 01. januára 2011 z osobitného systému sociálneho poistenia podľa zák. č. 328/2002 Z.z.

3. Krajský súd uviedol, že dôchodkový vek dosiahla žalobkyňa podľa § 65 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. dňa 07. septembra 2019 a od 07. septembra 2017, od ktorého požiadala o predčasný starobný dôchodok, jej do dňa dovŕšenia dôchodkového veku chýbalo 730 dní, čo sú dva roky. Spornou bola otázka započítania, resp. nezapočítania uvedenej doby zhodnotenej pre účely výsluhového dôchodku do obdobia dôchodkového poistenia pre účely posúdenia nároku žalobkyne na predčasný starobný dôchodok v zmysle § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. Tiež bola spornou otázka, či sa na tieto účely predčasný starobný dôchodok posudzuje ako starobný dôchodok u výsluhových dôchodcov a či teda je možné aplikovať aj pri predčasných starobných dôchodkoch príslušnú judikatúru NS SR o súbehu starobných dôchodkov a výsluhových dôchodkov a pri výpočte sumy dávky postupovať v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ďalej len „Dohovor č. 128“) a krátiť teoretickú sumu starobného dôchodku (aj predčasného) najviac o sumu priznanej výsluhovej dávky.

4. Krajský súd tiež poukázal na relevantné rozhodnutia NS SR, vydané v obdobných veciach, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax a z nich vychádzal. Uviedol, že z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia/zabezpečenia vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a aj osobitný systém sociálneho poistenia sú pre dávky dôchodkového poistenia založené na hodnotení dôb poistenia (zamestnania/služby). Poistenci osobitného systému sociálneho poistenia/zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zák. č. 461/2003 Z.z. len v rozsahu zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme sociálneho poistenia, ale nie v časti, ktorá upravuje nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

5. Krajský súd poukázal na právnu vetu rozhodnutia NS SR sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR č. 6/2013 (R 83/2013), z ktorej vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zák. č. 328/2002 Z.z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré je významné pre zistenie výšky starobného dôchodku. Podľa tohto rozhodnutia NS SR sa nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len na určenie výšky invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočne invalidného dôchodku podľa § 40 až 45 a § 101 zák. č. 328/2002 Z.z. tak, že za túto dobu poistenia nepatrí zodpovedajúca časť dôchodku poistenca, ktorý bol pred priznaním týchto dávok poistený v osobitných systémoch dôchodkového poistenia. Sociálna poisťovňa pri rozhodovaní o žiadosti žalobkyne o predčasný starobný dôchodok zohľadnila len prvú časť z § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. a nevysporiadala sa s dôsledkami skutočnosti, že žalobkyňa bol priznaný výsluhový dôchodok podľa § 123 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. a nie invalidný dôchodok ani čiastočný invalidný dôchodok podľa § 40 až 45 a § 101 zák. č. 328/2002 Z.z. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR,

publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 55/2011, vyplýva právny záver, že výsluhový dôchodok môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia a pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia, je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku a následne starobný dôchodok krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

6. Krajský súd tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9So/23/2016 zo dňa 31. januára 2018, z ktorého vyplýva právny názor, že primeraným v zmysle čl. 39 ods. 1 Ústavy SR je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia, bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Ďalej poukázal na názor NS SR vyjadrený v rozsudku sp.zn. 1So/40/2014 zo dňa 24. marca 2015, že účelom predčasného starobného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe, pred získaním nároku na starobný dôchodok. Rozdiel medzi starobným dôchodkom a predčasným starobným dôchodkom spočíva v tom, že predčasný starobný dôchodok sa poberá ešte pred dosiahnutím zákonom stanovenej hranice dôchodkového veku. Podľa názoru NS SR vyjadreného v rozsudku sp.zn. 1So/88/2014 zo dňa 27. júla 2016 je tiež účelom predčasného starobného dôchodku zabezpečiť poistencovi príjem v starobe, pred získaním nároku na starobný dôchodok. Ak bol poistencovi priznaný a vyplácaný predčasný starobný dôchodok, potom mu nevzniká právo na určenie sumy starobného dôchodku podľa § 66 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení platnom v čase vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok, ani po dovŕšení dôchodkového veku. Právny podklad pre prepočet predčasného starobného dôchodku po dovŕšení veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok nie je daný (rozsudok NS SR z 28. februára 2012, sp. zn. 7So/32/2011). Ďalej krajský súd poukázal na názor NS SR vyjadrený v rozsudku sp.zn. 10So/41/2015 zo dňa 13. apríla 2016, podľa ktorého je predčasný starobný dôchodok starobnou dávkou v zmysle (názvu aj relevantného čl. 33) Dohovoru č. 128 a ak by odporkyňa (Soc. poisťovňa) takto nepostupovala, nebolo by možné ani po dovŕšení dôchodkového veku dôchodkovú dávku dorátať správne, lebo predčasný dôchodok sa po dovŕšení dôchodkového veku zo zákona stáva starobným dôchodkom (§ 69a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

7. Krajský súd teda skonštatoval, že predčasný starobný dôchodok je starobným dôchodkom, nejde o iný druh dôchodku a má rovnaký charakter dávky hmotného zabezpečenia v starobe, v zmysle čl. 39 ods. 1 Ústavy SR. Starobný dôchodok je predčasným preto, lebo je priznaný poistencovi najviac dva roky pred dovŕšením dôchodkového veku a po splnení ďalších zákonných podmienok, v zmysle § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. Po dovŕšení dôchodkového veku sa stáva starobným dôchodkom, keďže už predčasnosť odpadla, a preto poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, už nemá nárok na starobný dôchodok. Z uvedeného vyplýva, že aj na predčasný starobný dôchodok sa vzťahuje aplikácia judikatúry NS SR pri súbehu výsluhového dôchodku, tak ako pri starobnom dôchodku, ktorý nie je predčasným a tiež postup podľa čl. 33 Dohovoru č.128 pri výpočte sumy dávky. Je potrebné preto na účely stanovenia výšky aj predčasného starobného dôchodku do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené pre účely priznania výsluhovej dávky a až po takom stanovení výšky predčasného starobného dôchodku možno jeho sumu krátiť najviac o sumu výsluhovej dávky, t.j. výsluhového dôchodku žalobkyne podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č.128. Odkaz žalovanej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. nie je potom vzhľadom k danému skutkovému stavu veci dôvodný a nedôvodný je aj konštatovanie, že aplikácia rozsudkov NS SR nie je za skutkového stavu súbehu predčasného starobného dôchodku a výsluhového dôchodku použiteľná, vrátane postupu podľa čl. 33 Dohovoru, ktorý upravuje dávky starobných dôchodkov, tzn. aj predčasných.

8. Podľa názoru krajského súdu žalovaná nepostupovala preto správne, ak pre účely rozhodnutia o predčasnom starobnom dôchodku vylúčila z obdobia dôchodkového poistenia obdobie poistenia (16 rokov a 174 dní doby služby), ktoré žalobkyňa získala v osobitnom systéme sociálneho poistenia, teda žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj prvostupňové rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Krajský súd poukázal na to, že úlohou žalovanej bude opätovne posúdiť nárok žalobkyne na priznanie predčasného starobného dôchodku podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., zohľadniť celé obdobie jej dôchodkového poistenia, ktoré získala k 07. septembru 2017 v oboch systémoch poistenia (všeobecnom aj osobitnom) a vypočítať teoretickú výšku predčasného starobného dôchodku, ktorá by jej patrila v prípade, že by celé obdobie dôchodkového poistenia odpracovala iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Od takto vypočítanej teoretickej sumy predčasného starobného dôchodku, následne v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 odpočítať sumu výsluhového dôchodku v časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby (16 rokov a 174 dní) najviac vo výške výsluhovej dávky, pretože aj výsluhový dôchodok plní funkciu starobného dôchodku vo výške primeranej dobe trvania služby.

10. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na úplnú náhradu trov konania voči žalovanej.

II.

Kasačná sťažnosť

11. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že žalobkyňa je podľa rozhodnutia MV SR č. SPOU-OSZ-00045522/2017-VZ zo dňa 01. júla 2017 poberateľkou výsluhového dôchodku, ktorý jej bol od 1. júla 2017 zvýšený podľa § 68 ods. 1 a 3 zák. č. 328/2002 Z.z. Vzhľadom na to, že žalobkyňa získala dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, nebola jej doba služby od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010, t. j. 16 rokov a 174 dní v súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. na nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotená.

12. Žalovaná uviedla, že nakoľko ustanovenie § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. sa nevzťahuje na určenie sumy predčasného starobného dôchodku a predčasný starobný dôchodok nie je ani uvedený v Dohovore č. 128, nie je možné postupovať v súlade s judikačnou praxou NS SR, na ktorú krajský súd poukazoval a hodnotiť doby služobného pomeru na nárok na predčasný starobný dôchodok a pri určení jeho sumy v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128. Rovnako ako aj v rozsudkoch NS SR je vyjadrený len právny názor týkajúci sa starobného dôchodku, ktorý žalovaná nemôže analogicky rozširovať aj na iné prípady, a teda ani na predčasný starobný dôchodok.

13. Žalovaná v tejto veci poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 9So/59/2011 zo dňa 25. apríla 2012, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR“) č. 6/2013 pod č. R 86/2013, v ktorom NS SR poukázal na rozdiel medzi príspevkom za službu a výsluhovým dôchodkom, ďalej poukázal na § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. a uviedol, že v danom prípade nevidí dôvod na aplikáciu § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. pri posudzovaní nároku na predčasný starobný dôchodok, keďže navrhovateľ mal priznaný príspevok za službu, a nie výsluhový dôchodok. Podľa žalovanej z uvedeného rozhodnutia analogicky vyplýva, že pri posudzovaní nároku na predčasný starobný dôchodok poberateľa výsluhového dôchodku, ktorý je priznaný ako výsluhový dôchodok, nie ako príspevok za službu, je potrebné aplikovať § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. Žalovaná z dôvodu princípu právnej istoty prihliadala pri rozhodovaní na predmetné rozhodnutie.

14. K rozsudkom NS SR, na ktoré poukazoval krajský súd žalovaná uviedla, že v predmetných rozsudkoch NS SR ako súd odvolací rozhodoval v skutkovo odlišných prípadoch, kde sa posudzoval nárok na starobný dôchodok, nie nárok na predčasný starobný dôchodok poistenca, ktorému bol priznaný buď príspevok za službu alebo výsluhový dôchodok, resp. sa posudzoval nárok na predčasný starobný dôchodok poberateľovi výsluhového dôchodku, ktorému bol priznaný príspevok za službu. Ani jeden rozsudok NS SR, na ktorý poukazoval krajský súd, sa netýkal totožného prípadu, ako u žalobkyne, a teda posudzovanie nároku na predčasný starobný dôchodok a otázka zhodnotenia alebo

nezhodnotenia doby služby poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, nie príspevok za službu. Žalobkyni nebol priznaný príspevok za službu, ale výsluhový dôchodok. Ustanovenie § 13 zák. č. 461/2003 Z.z. zakotvuje, ktoré druhy dôchodkových dávok sa poskytujú z dôchodkového poistenia. Predčasný starobný dôchodok a starobný dôchodok sú dve odlišné dôchodkové dávky, ktoré nemožno stotožňovať.

15. Žalovaná zároveň navrhla v zmysle § 447 ods. 1 SSP priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok s poukazom na to, že je verejnoprávna inštitúcia, ktorá zákonom predpísaným spôsobom hospodári s verejnými finančnými prostriedkami poistencov, ktoré zákonom určeným spôsobom aj rozdeľuje v procese rozhodovania o priznávaní a vyplácaní nárokov z týchto prostriedkov. V konaní nie je možné vydať rozhodnutie v intenciách rozsudku krajského súdu, pretože predmetom konania je vyriešenie zložitej otázky, ktorá má zásadný vplyv na výpočet predčasného starobného dôchodku žalobkyne a následných jeho valorizácií, ktorý je poukazovaný v pravidelných mesačných splátkach. Výkonaním rozsudku krajského súdu by jeho právnymi následkami vznikla žalovanej závažná finančná ujma, vzhľadom na kumulovanie opakujúcich sa mesačných dávok starobného dôchodku žalobcu, ktorú nie je možné vyčísliť. Vydané rozhodnutie by bolo v rozpore s právnymi predpismi o sociálnom poistení, s rozhodnutím NS SR sp. zn. 9So/59/2011 zo dňa 25. apríla 2012, uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 6/2013 pod číslom R 86/2013 a s judikátom NS SR č. R 55/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. februára 2019, č.k. 8Sa/10/2018-37 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

17. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že kasačná sťažnosť je účelová, lebo už poukaz na rozsudok sp.zn. 9So/59/2011 zo dňa 25. apríla 2012 svedčí o tom, že nie princíp právnej istoty, ale odmietanie rozsiahlej judikatúry NS SR je skutočným dôvodom, pre ktorý žalovaná kasačnú sťažnosť podala.

18. Žalobkyňa považovala rozsudok krajského súdu za zákonný, pričom odôvodnenie rozsudku dáva jednoznačnú odpoveď na to, prečo rozhodnutie žalovanej, ako aj prvostupňové rozhodnutie bolo potrebné zrušiť. Ako vyplýva z rozsudku krajského súdu, právna argumentácia súdu aj s prihliadnutím na rozsiahlu judikatúru je vyjadrením princípu právnej istoty a legitímnych očakávaní výsluhových dôchodcov.

19. Argumentácia žalovanej je založená na formalistickom výklade právnych predpisov, čo vyplýva aj z poukazovania na § 13 zák. č. 461/2003 Z.z., na základe ktorého sú podľa názoru žalovanej predčasný starobný dôchodok a starobný dôchodok dve odlišné dávky, pričom podľa názoru žalobkyne z dôvodu predmetného ustanovenia tento záver nevyplýva, keď sú tam uvedené dávky, ktoré sú vyplácané z dôchodkového poistenia a za podmienok stanovených zákonom.

20. Z formálneho hľadiska sa javia tie dve dávky sociálneho zabezpečenia ako rôzne, ale z hľadiska ich zabezpečovacej funkcie ide o dávky v starobe. Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR občania majú právo na primerané zabezpečenie v starobe, a preto žalobkyňa považovala skutkové a právne závery súdu za vecne správne, riadne odôvodnené, vychádzajúce z čl. 33 Dohovoru 128, čl. 39 Ústavy SR a v súlade s judikatúrou NS SR.

21. Z rozsudku NS SR sp.zn. 9So/59/2011 zo dňa 25. apríla 2012 sa nedá odvodiť žalovanou tvrdený analogický záver, a to aj vzhľadom na rozsiahlu judikatúru NS SR. Nesporne z tohto rozhodnutia vyplýva, že pre účely posúdenia celkovej doby dôchodkového poistenia a stanovenia výšky predčasného dôchodku je potrebné vziať do úvahy aj dobu hodnotenú pre priznanie príspevku za službu.

22. V zmysle uvedeného, ako aj v zmysle judikatúry NS SR možno ustáliť len rovnaký záver ako krajský súd, že v danom prípade je použiteľná judikatúra NS SR. Nie je sporným, že v prípade výsluhových dôchodcov bolo opätovne judikované NS SR, že celkovou dobou dôchodkového poistenia je doba poistenia, ktorá bola zohľadnená pri priznaní výsluhových dávok v čase účinnosti týchto zákonov ako aj doba, ktorá nebola hodnotená pri priznávaní výsluhových dávok, pretože priznávanie výsluhových dávok je založené výlučne na dĺžke trvania služobného pomeru. Pri ich priznávaní sa však nezohľadňuje iná doba dôchodkového poistenia.

23. Žalobkyňa uviedla, že nie je možné prijať ani argumentáciu žalovanej, že rozsudky NS SR uvádzané krajským súdom sa netýkajú totožného prípadu, nakoľko totožnosť veci je daná tým, že vo všetkých prípadoch bolo sporné určenie celkovej doby dôchodkového poistenia, t.j. otázka, či doba hodnotená pri priznaní výsluhovej dávky je vylúčená z celkovej doby dôchodkového poistenia podľa zák. č. 461/2003 Z.z.

24. Žalovaná záver, že predčasný starobný dôchodok a starobný dôchodok sú dve rozdielne dávky žiadnym spôsobom nezdôvodnila. Podľa názoru žalobkyne neexistuje vecný rozdiel medzi predčasným starobným dôchodkom a starobným dôchodkom, pričom skutočnosť, že o predčasný starobný dôchodok môže požiadať poistenec najskôr dva roky pred dosiahnutím dôchodkového veku, nemení charakter tejto dávky, ale iba umožňuje jej priznanie skôr. „Sankciou“ za skorší odchod do dôchodku je to, že suma predčasného starobného dôchodku, určená rovnakým spôsobom ako pri starobnom dôchodku, sa zníži o 0,5 % za každých začatých 30 dní odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku. Z uvedeného vyplýva, že tieto dve dávky sú totožné dávky, skoršie uplatnenie dávky nemení nič na tom, že ide o starobný dôchodok v zmysle čl. 39 ods. 1 Ústavy SR, na ktoré sa vzťahuje čl. 32 ods. 2 Dohovoru č. 128.

25. Ustanovenie § 274 zák. č. 461/2003 Z.z, z ktorého žalovaná odvodzovala nesprávne závery, neupravuje sumy predčasného starobného dôchodku, či ich určenie. Z hľadiska § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý upravuje zachovávanie nárokov zamestnancov I. a II. kategórie, ide o irelevantné ustanovenie, keď sa žalobkyňa nedomáha nárokov spojených s I. a II. kategóriou, ale po tom, čo splnila podmienky pre priznanie predčasného starobného dôchodku sa domáhala priznania predčasného starobného dôchodku, pričom žiadala, aby pri určení výšky predčasného starobného dôchodku bolo postupované rovnakým spôsobom, ako je to pri určovaní výšky starobného dôchodku výsluhových dôchodcov, t.j. aby bola zohľadnená celková doba dôchodkového poistenia v oboch systémoch a jej nárok bol následne krátený tak, ako je to v prípade výpočtu starobných dôchodkov výsluhových dôchodcov a takto vypočítaná suma krátená o 0,5 % za každých 30 dní odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku.

26. Žiadosť žalobkyne o priznanie predčasného starobného dôchodku bola zamietnutá z dôvodu, že predčasný starobný dôchodok nedosiahol výšku 1,2 násobku životného minima, avšak túto hranicu žalobkyňa nedosiahla výlučne z dôvodu, že pri jej určovaní nebolo prihliadané k celkovej dobe dôchodkového poistenia.

27. Žalobkyňa z uvedených dôvodov navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalovanej zamietol a priznal jej odôvodnené vynaložené trovy konania v plnej výške.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je opodstatnená.

29. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 24. júna 2020 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

30. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

31. V zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 SSP, upravujúceho dôvody kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. g).

32. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

33. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

34. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok, odôvodňujúcich vydanie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým v spojení s prvostupňovým rozhodnutím bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou v rámci správneho konania o zamietnutí žiadosti žalobkyne, ktorou sa domáhala priznania predčasného starobného dôchodku.

35. Podľa § 1 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov (ďalej len "policajt"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len "profesionálny vojak"), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 67 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie

a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

37. Podľa § 68 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5 % za každých začatých 30 dní odo dňa vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

38. Podľa § 69a ods.1 zák. č. 461/2003 Z.z., predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok.

39. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 328/2002 Z.z. tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré tvorí

a) nemocenské zabezpečenie,

b) úrazové zabezpečenie,

c) výsluhové zabezpečenie a

d) služby sociálneho zabezpečenia.

40. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. pod pojmom policajt sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, Slovenskej

informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže a ozbrojený príslušník finančnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak.

41. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ďalej len „Dohovor“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

42. Podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

43. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 07. septembru 2017 nebola vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

44. V danom prípade bolo sporné započítanie doby zhodnotenej pre účely výsluhového dôchodku do obdobia dôchodkového poistenia pre účely posúdenia nároku žalobkyne na predčasný starobný dôchodok, spornou bola tiež otázka, či sa na tieto účely predčasný starobný dôchodok posudzuje ako starobný dôchodok u výsluhových dôchodcov, na základe čoho by bolo možné aplikovať aj pri predčasných starobných dôchodkoch príslušnú judikatúru NS SR o súbehu starobných dôchodkov a výsluhových dôchodkov a pri výpočte sumy dávky postupovať v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a krátiť teoretickú sumu starobného dôchodku (aj predčasného) najviac o sumu priznanej výsluhovej dávky.

45. Účelom predčasného starobného dôchodku je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe pred získaním nároku na starobný dôchodok. Rozdiel medzi starobným dôchodkom a predčasným starobným dôchodkom spočíva v tom, že predčasný starobný dôchodca poberá starobný dôchodok ešte pred dosiahnutím zákonom stanovenej hranice dôchodkového veku.

46. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. februára 2019, č.k. 8Sa/10/2018-37, ktorým krajský súd podľa § 191 ods. 1, písm. c/ SSP rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, ústredia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. decembra 2017 a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2017, zrušil a vec vrátil Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie.

47. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

48. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom.

49. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho

orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorá namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

50. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku došiel k inému záveru ako krajský súd. Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvorí administratívny spis žalovanej a právnej úpravy zákona o sociálnom poistení na vec sa vzťahujúcej, kasačný súd zistil, že medzi účastníkmi ostalo predovšetkým sporné, či postup Sociálnej poisťovni pri rozhodovaní o žiadosti žalobkyne na priznanie predčasného starobného dôchodku bol súladný so zákonom, keď žalobkyni pri rozhodovaní o nároku na predčasný starobný dôchodok Sociálna poisťovňa nezohľadnila obdobie služobného pomeru od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010, a preto sa žalobkyňa žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Sociálnej poisťovne v oboch stupňoch domáhala jeho započítania a opätovného rozhodnutia o jej nároku na predčasný starobný dôchodok. Kasačný súd preto zamerl svoju pozornosť predovšetkým k uvedenej spornej otázke nastolenej žalobkyňou v žalobe.

51. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

52. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

53. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

54. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods.1 ústavy je zabezpečenie materiálneho, a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

55. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o

metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

56. Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

57. Podľa § 274 ods. 2 zákon o sociálnom poistení, suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

58. Z citovaných ustanovení vyplýva, že zachovanie nárokov zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa týka len tých druhov dôchodkov, ktoré boli upravené v zákonnej úprave platnej pred 1. januárom 2004, t.j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len "zákon o sociálnom zabezpečení").

59. V zmysle zákonnej úpravy ustanovenej v zákone o sociálnom zabezpečení z dôchodkového zabezpečenia sa poskytujú taxatívne zákonom určené dávky na zabezpečenie poistenca v invalidite, v starobe a pozostalostné dávky - dôchodky, a to starobný, invalidný, čiastočný invalidný, za výsluhu rokov, vdovský, vdovecký, sirotský, manželky, sociálny (§ 7 písm. a). Druhom starobného dôchodku je aj pomerný starobný dôchodok (§ 26). Z uvedeného je zrejmé, že pred 1. januárom 2004 zákon o sociálnom zabezpečení predčasný starobný dôchodok ako dávku sociálneho zabezpečenia neupravoval.

60. Podľa § 13 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. z dôchodkového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú dôchodkové dávky, a to

- a) zo starobného poistenia
1. starobný dôchodok,
2. predčasný starobný dôchodok,
3. vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok,
4. sirotský dôchodok,
5. 13. dôchodok.

61. Nárok na predčasný starobný dôchodok ako sociálne zabezpečenie poistenca v starobe je možné priznať poistencovi len na základe splnenia zákonných podmienok ustanovených v právnej úprave zákona o sociálnom poistení. Nárok na predčasný starobný dôchodok je samostatným nárokom, rozdielnym od nároku na starobný dôchodok, z ktorých dôvodov je povinnosťou tak Sociálnej poisťovne, ako aj súdu v súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posudzovať splnenie zákonných podmienok pre priznanie či starobného alebo predčasne starobného dôchodku

samostatne. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku poistenca sa považuje za starobný dôchodok.

62. Skutkové zistenia vyplývajúce zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovanej potvrdzujú, že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 07. septembra 2017 požiadala o priznanie predčasného starobného dôchodku od 07. septembra 2017. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18. októbra 2017 podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietla žiadosť žalobkyne o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 7. septembru 2017 nebola vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

63. O odvolaní žalobkyne proti predmetnému rozhodnutiu, v ktorom nesúhlasila s tým, že jej nebolo zohľadnené obdobie služobného pomeru policajtky od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010 a žiadala o jeho započítanie a opätovné určenie sumy predčasného starobného dôchodku, rozhodol žalovaný rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. decembra 2017 (žalobou napadnutým) tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia zo dňa 18. októbra 2017 potvrdil. Námietku žalobkyne ohľadom nezohľadnenia doby služobného pomeru v období od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010 na účely priznania predčasného starobného dôchodku žalovaný považoval za nedôvodnú.

64. Podľa § 60 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

65. Podľa § 255 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

66. Na základe rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo: SPOU-OSZ-0045522/2017-VZ z 01. júla 2017 je žalobkyňa poberateľkou výsluhového dôchodku, ktorý jej bol od 01. júla 2017 zvýšený podľa § 68 ods. 1 a 3 zákona č. 328/2002 Z. z. Celková doba výkonu služby žalobkyne zhodnotená na výsluhový dôchodok je 16 rokov 174 dní.

67. Ustanovenie § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. pri posudzovaní opodstatnenosti nároku žiadateľa - ktorý je poberateľom výsluhového dôchodku priznaného podľa zákona č. 328/2002 Z. z. - o priznanie predčasného starobného dôchodku je aj podľa názoru kasačného súdu s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 9So/59/2011 zo dňa 25. apríla 2012, uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 6/2013 pod č. R 86/2013, aplikovateľné. V uvedenom rozhodnutí totiž NS SR poukázal na rozdiel medzi príspevkom za službu a výsluhovým dôchodkom a tiež uviedol, že v danom prípade nevidí dôvod na aplikáciu § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. pri posudzovaní nároku na predčasný starobný dôchodok, keďže navrhovateľ mal priznaný príspevok za službu, a nie výsluhový dôchodok.

68. Vzhľadom na to, že žalobkyňa získala dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, na nárok na predčasný starobný dôchodok jej nebola doba služby od 15. júla 1994 do 31. decembra 2010, t.j. v rozsahu 16 rokov a 174 dní v súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. hodnotená.

69. Suma predčasného starobného dôchodku je určená podľa § 68 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu

vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku. V zmysle uvedeného suma predčasného starobného dôchodku žalobkyne za 730 dní sa znižuje o 12,50 %, t.j. o 30,46838231 EUR mesačne. Potom priemerný osobný mzdový od 1,0285 x 20,8795 rokov obdobia dôchodkového poistenia x aktuálna dôchodková hodnota 11,3505 - 30,46838231 EUR = 213,30 EUR mesačne, čo predstavuje sumu predčasného starobného dôchodku navrhovateľky.

70. Suma predčasného starobného dôchodku žalobkyne sa ďalej podľa § 82, § 293dq a § 293dr ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. odo dňa priznania predčasného starobného dôchodku zvyšuje o pevnú sumu zvýšenia o 7,90 EUR mesačne o 221,20 EUR mesačne.

71. Suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 173/2017 Z.z. k 07. septembru 2017 bola 199,48 EUR mesačne, pričom 1,2 násobok tejto sumy predstavoval 239,37 EUR mesačne.

72. Za stavu, že suma predčasného starobného dôchodku žalobkyne (221,20 EUR mesačne) nebola vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (239,37 EUR mesačne) žalobkyňa nespĺnila druhú podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Vzhľadom na uvedené aj podľa názoru kasačného súdu bola žiadosť žalobkyne o priznanie predčasného starobného dôchodku zamietnutá v súlade so zákonom.

73. Kasačný súd prisvedčil argumentácii žalovanej aj v tom smere, že ustanovenie § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. sa nevzťahuje na určenie sumy predčasného starobného dôchodku, ktorý nie je ani uvedený v Dohovore 128, a preto nie je možné hodnotiť doby služobného pomeru na nárok na predčasný starobný dôchodok a pri určení jeho sumu v súlade s čl. 33 Dohovoru č. 128.

74. Dobu poistenia, ktorá bola žalobkyni zhodnotená pre účely priznania výsluhového dôchodku nemožno hodnotiť na nárok na predčasný starobný dôchodok zo všeobecného systému vzhľadom na ustanovenie § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z.

75. Kasačný súd vychádzajúc zo skutkových okolností posudzovaného prípadu a citovanej právnej úpravy zákona o sociálnom poistení dospel k záveru, že krajský súd v danej veci dospel k nesprávnemu záveru, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a postup im predchádzajúci nie je v súlade so zákonom, keď úvahy, vedúce Sociálnu poisťovňu v oboch stupňoch k ustáleniu skutkového stavu sú racionálne odôvodnené a skutkový stav bol následne správne právne posúdený právne korektnou aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zákona o sociálnom poistení. Kasačný súd v napadnutých rozhodnutiach Sociálnej poisťovne nezistil právne pochybenia ani logické nesprávosti a ani inú vadu konania, ktorá by mala vplyv na ich zákonnosť, keď žalovaná napadnuté rozhodnutia argumentačne zrozumiteľné a dostatočne odôvodnila citáciou konkrétnych ustanovení príslušného právneho predpisu a ich následným výkladom.

76. Pokiaľ krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kasačný súd uvádza, že v uvedených rozsudkoch Najvyšší súd SR rozhodoval v skutkovo odlišných prípadoch, keďže v uvedených veciach posudzoval nárok poistenca na starobný dôchodok a nie nárok na predčasný starobný dôchodok poistenca, ktorému bol priznaný buď príspevok za službu alebo výsluhový dôchodok, resp. sa posudzoval nárok na predčasný starobný dôchodok poberateľovi, ktorému bol priznaný príspevok za službu.

77. Z horeuvedených dôvodov kasačný súd námietky žalovanej, uvedené v kasačnej sťažnosti o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom podľa § 440 písm. g/ SSP, vyhodnotil ako dôvodné. Kasačný súd preto kasačnej sťažnosti žalovanej vyhovel, napadnutý rozsudok krajského súdu

podľa § 462 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

78. V ďalšom konaní krajský súd preskúma zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia s prihliadnutím na právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodne. Krajský súd súčasne rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v súlade s § 467 ods. 3 SSP.

79. S poukazom na výsledok konania kasačný súd o odkladnom účinku kasačnej sťažnosti nerozhodoval.

80. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.